

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Β' ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

**ΕΚΘΕΣΗ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ**

***«Ρυθμίσεις θεμάτων Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων
και άλλες διατάξεις»***

I. Γενικές παρατηρήσεις

Το φερόμενο προς συζήτηση και ψήφιση Νσχ, που κατατέθηκε από την Κυβέρνηση ως κατεπείγον, κατ' άρθρο 76 παρ. 4 του Συντάγματος, περιλαμβάνει, όπως διαμορφώθηκε από τη Διαρκή Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων, τρία Κεφάλαια και δεκατέσσερα άρθρα.

Με τις διατάξεις του Πρώτου Κεφαλαίου (άρθρα 1 έως 5), τροποποιούνται ρυθμίσεις του ν. 4009/2011, «Δομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας σπουδών και διεθνοποίηση των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων».

Ειδικότερα:

Το Τμήμα καθίσταται η «βασική εκπαιδευτική και ακαδημαϊκή μονάδα» του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (στο εξής, Ιδρύματος) (άρθρα 1 παρ. 2 και 4 παρ. 1 έως 5), και περιέρχεται στη Σχολή η αρμοδιότητα του συντονισμού και της οργάνωσης των προγραμμάτων μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών (άρθρο 1 παρ. 3).

Προτείνεται, επί αδυναμίας εκλογής εξωτερικών μελών ή του εκπροσώπου των φοιτητών στο Συμβούλιο του Ιδρύματος, επανάληψη της διαδικασίας, μέχρι την ευδοκίμησή της, χωρίς να θίγεται, εν τω μεταξύ, η νομιμότητα της συγκρότησης και της λειτουργίας του εν λόγω οργάνου, ανατίθεται δε στην Πρυτανεία του Πανεπιστημίου (ή την Προεδρία του Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος – Τ.Ε.Ι.) η ευθύνη της οργάνωσης της διαδικασίας ανάδειξης των μελών του Συμβουλίου, εντός αποκλειστικής προθεσμίας (άρθρο 2 παρ. 1 και 2).

Επί τριών, εν συνόλω, διαδοχικών άγονων διαδικασιών ανάδειξης των εσωτερικών μελών του Συμβουλίου, η τελευταία από τις οποίες διεξάγεται «μέσω επιστολικής ή ηλεκτρονικής ψήφου», προβλέπεται διορισμός, ως εσωτερικών μελών του Συμβουλίου, των αρχαιότερων καθηγητών πρώτης βαθμίδας του Ιδρύματος (άρθρο 2 παρ. 3).

Τροποποιείται η διαδικασία ανάδειξης του Προέδρου, του αναπληρωτή Προέδρου και των εξωτερικών μελών του Συμβουλίου, καθώς και του Πρύτανη, του οποίου μειώνεται η θητεία κατά ένα έτος, και αντιμετωπίζεται το ενδεχόμενο διαδοχικών άγονων ψηφοφοριών (άρθρο 2 παρ. 4 έως 8).

Το τεκμήριο αρμοδιότητας έχει η Σύγκλητος του Ιδρύματος, της οποίας τροποποιείται η συγκρότηση και ενισχύονται οι ειδικές αρμοδιότητες (άρθρο 2 παρ. 9 έως 11).

Προβλέπεται εκλογή του Κοσμήτορα κάθε Σχολής «από τους Καθηγητές και τους υπηρετούντες λέκτορες της Σχολής με άμεση, μυστική και καθολική ψηφοφορία», μεταξύ των υποψηφίων που θα έχει επιλέξει το Συμβούλιο του Ιδρύματος, και αντιμετωπίζεται το ενδεχόμενο διαδοχικών άγονων ψηφοφοριών (άρθρο 3 παρ. 1), ανακαθορίζονται δε οι αρμοδιότητες της Συνέλευσης του Τμήματος και τροποποιείται η συγκρότηση της Γενικής Συνέλευσης της Σχολής (άρθρο 3 παρ. 7 και 8).

Συμπληρώνονται, τέλος, και εξειδικεύονται ρυθμίσεις του ν. 4009/2011 που αφορούν, ιδίως, τα διδακτικά συγγράμματα, την υπηρεσιακή κατάσταση και εξέλιξη των λεκτόρων, καθώς και τη δυνατότητα Τμημάτων Ιδρυμάτων να διοργανώνουν ή να συνδιοργανώνουν προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών «με γλώσσα διδασκαλίας, εν όλω ή εν μέρει, κατ' εξαίρεση, ξένη γλώσσα» (άρθρο 5).

Με τις διατάξεις του Δεύτερου Κεφαλαίου (άρθρα 6 έως 10) ρυθμίζονται θέματα οργάνωσης και λειτουργίας του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Ι.Ε.Π.) του ν. 3966/2011 (άρθρο 7), θέματα ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης στο εξωτερικό (άρθρο 8), θέματα των Κέντρων Μεταλυκειακής Εκπαίδευσης (ΚΕ.Μ.Ε.) του ν. 3848/2010 (άρθρο 9) και επανέρχεται σε ισχύ διάταξη του ν. 2621/1998, περί εξαίρεσης από την απαγόρευση του άρθρου 6 παρ. 2 του ν. 2527/1997 των συμβάσεων έργου που συνάπτουν με προσωπικό, Ιδρύματα και άλλοι, απარიθμούμενοι, φορείς οι οποίοι εποπτεύονται από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Τουρισμού (ΥΠ.Π.Θ.Π.Τ- άρθρο 10 παρ. 1).

Το Κεφάλαιο Τρίτο (άρθρα 11 έως 14) περιλαμβάνει μεταβατικές διατάξεις, ιδίως, περί ψήφησης και έγκρισης του προϋπολογισμού των Ιδρυμάτων για το έτος 2012 (άρθρο 14), περί παράτασης της θητείας των οργάνων των Ιδρυμάτων, που λήγει την 30 Αυγούστου 2012, μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του

2012, καθώς και περί αρμοδιότητας της Συγκλήτου να ορίσει προσωρινό αντικαταστάτη αποχωρούντος, για οποιοδήποτε λόγο, μονομελούς οργάνου Ιδρύματος (άρθρο 15).

II. Επί των άρθρων του Νοχ

1. Επί του άρθρου 1

α) Το «Ιδρυμα» αφενός και η «Σχολή» και το «Τμήμα», ως βασικές του μονάδες, αφετέρου, αναγράφονται, καταρχάς, με κεφαλαίο το πρώτο γράμμα, στη συνέχεια δε, άλλοτε με κεφαλαίο και άλλοτε με μικρό το πρώτο γράμμα.

β) Κατά την παρ. 4 του προς ψήφιση άρθρου, «Ο Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Τουρισμού πριν υποβολή της ανωτέρω πρότασης υποβάλλει ερώτημα, συνοδευόμενο από ειδική τεκμηρίωση, για έκδοση γνώμης από την (...) (ΑΔΙΠ), καθώς και από το Συμβούλιο των οικείων ιδρυμάτων, μετά από διατύπωση γνώμης της Συγκλήτου αυτών. Στα ιδρύματα που δεν έχει συγκροτηθεί ακόμα Συμβούλιο, η ανωτέρω αρμοδιότητα ασκείται από τη Σύγκλητο».

Νομοτεχνικώς αρτιότερη θα ήταν η ακόλουθη διατύπωση: «Ο Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Τουρισμού πριν από την υποβολή της ανωτέρω πρότασης υποβάλλει ερώτημα, συνοδευόμενο από ειδική τεκμηρίωση, για έκδοση γνώμης από την (...) (ΑΔΙΠ), καθώς και από το Συμβούλιο των οικείων Ιδρυμάτων, μετά από διατύπωση γνώμης της Συγκλήτου των Ιδρυμάτων αυτών. Στα Ιδρύματα στα οποία δεν έχει συγκροτηθεί ακόμα Συμβούλιο, αρκεί η γνώμη της Συγκλήτου».

2. Επί του άρθρου 2 παρ. 3 και 4

α) Κατά την προτεινόμενη τροποποίηση του άρθρου 8 παρ. 4 του ν. 4009/2011, «β) τα εσωτερικά μέλη εκλέγονται από το σύνολο των καθηγητών του οικείου ιδρύματος με ενιαίο ψηφοδέλτιο και με σημείωση της εκλογής δίπλα από το όνομα των υποψηφίων της σειράς προτίμησης με διαδοχικούς ακέραιους αριθμούς (...)», αντί του ορθού, «β) τα εσωτερικά μέλη εκλέγονται από το σύνολο των καθηγητών του οικείου Ιδρύματος, με ενιαίο ψηφοδέλτιο και με σημείωση από τους εκλογείς, δίπλα από το όνομα των υποψηφίων, της σειράς προτίμησης με διαδοχικούς ακέραιους αριθμούς (...)».

β) Κατά την προτεινόμενη τροποποίηση του άρθρου 8 παρ. 5 του ν. 4009/2011, «Κωλύονται να εκλεγούν ως εξωτερικά μέλη [του Συμβουλίου του Ιδρύματος] (...) και οι συνταξιούχοι καθηγητές του ίδιου Α.Ε.Ι.».

Κατά συνέπεια, δεν κωλύεται να εκλεγεί, ως εξωτερικό μέλος του Συμβουλίου Ιδρύματος, συνταξιούχος καθηγητής άλλου Α.Ε.Ι.

Όπως έχει ήδη επισημανθεί (βλ. Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής επί του ν. 4009/2011, σελ. 11-12), η διακριτική αυτή μεταχείριση υπέρ των συνταξιούχων καθηγητών άλλων Α.Ε.Ι. δεν ευρίσκει εξήγηση στην Αιτιολογική Έκθεση του ν. 4009/2011, ούτε του προς ψήφιση Νοχ. Δεν είναι, ως εκ τούτου, προφανές, γιατί, συνταξιούχος καθηγητής Α.Ε.Ι., ο οποίος, λ.χ., έχει εκλεγεί μέλος της Ακαδημίας Αθηνών ή Ακαδημίας ή ανάλογου ιδρύματος άλλης χώρας, επομένως διαθέτει στον ανώτατο βαθμό «ευρεία αναγνώριση στην επιστήμη, τα γράμματα ή τις τέχνες» (κατά την προτεινόμενη διάταξη), κωλύεται να συμμετάσχει σε ένα όργανο του Α.Ε.Ι., του οποίου υπήρξε καθηγητής, δύναται όμως να συμμετάσχει σε αυτό καθηγητής με τις ίδιες διακρίσεις ο οποίος είναι συνταξιούχος άλλου Α.Ε.Ι., αλλά και οποιοσδήποτε συνταξιούχος ή εν ενεργεία καθηγητής άλλου Α.Ε.Ι., όπως και οποιοσδήποτε, μη μέλος της πανεπιστημιακής κοινότητας, ο οποίος διαθέτει τα προσόντα που απαιτούνται κατά την προτεινόμενη διάταξη.

Οπωσδήποτε, ο κοινός νομοθέτης δεν δεσμεύεται (όπ. π., σελ. 9) να καθορίσει, κατά τον τρόπο που κρίνει καταλληλότερο, το οργανωτικό σχήμα της διοίκησης των Α.Ε.Ι. και να ορίσει τη συγκρότηση των οργάνων διοίκησής τους στο πλαίσιο των αρχών του Συντάγματος που τυγχάνουν εκάστοτε εφαρμογής, εφόσον τα Α.Ε.Ι. απολαύουν μεν πλήρους αυτοδιοίκησης, όχι όμως και αυτονομίας. Αλλά αυτό δύναται να πράξει ο κοινός νομοθέτης, χωρίς να προβαίνει σε διακριτική μεταχείριση προσώπων, εν προκειμένω, που διαθέτουν ίδια ή ανάλογα προσόντα, εάν αυτή δεν επιβάλλεται από λόγους προστασίας του δημόσιου συμφέροντος προφανείς και εύλογους.

3. Επί του άρθρου 2 παρ. 5, 6 και 9

α) Κατά τις προς ψήφιση τροποποιήσεις των παρ. 5 και 7 του άρθρου 8 του ν. 4009/2011, ο πρόεδρος, τα εξωτερικά μέλη, καθώς και ο αναπληρωτής πρόεδρος του Συμβουλίου του Ιδρύματος εξακολουθούν να εκλέγονται, τα δε εξωτερικά μέλη να παύονται, με αυξημένη πλειοψηφία. Αν, όμως, η απαιτούμενη αυξημένη πλειοψηφία δεν επιτευχθεί, η σχετική ψηφοφορία «επαναλαμβάνεται μέσα σε επτά (7) ημέρες, οπότε και απαιτείται η απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών».

Ως προς την ανωτέρω, επαναληπτική, ψηφοφορία, αρτιότερη θα ήταν η ακόλουθη διατύπωση: ««επαναλαμβάνεται μέσα σε επτά (7) ημέρες, οπότε και αρκεί η απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών».

β) Κατά την παρ. 9 του προτεινόμενου άρθρου: «Η αρμοδιότητα της περίπτωσης ιη) της παραγράφου 18 του άρθρου 8 του Ν. 4009/2011 (...) υπάγεται εφεξής στη Σύγκλητο. Στο τέλος της παραγράφου 20 του άρθρου 8 του ν. 4009/2011 (...) προστίθεται περίπτωση ιζ) ως εξής: «Ασκεί όσες αρμοδιό-

τητες δεν ανατίθενται από το νόμο ειδικώς σε άλλα όργανα του ιδρύματος».

Περαιτέρω, κατά την, ως άνω, περίπτωση ιη) της παραγράφου 18 του άρθρου 8 του ν. 4009/2011, ο Πρύτανης «ασκεί όσες αρμοδιότητες δεν ανατίθενται από το νόμο ειδικώς σε άλλα όργανα του ιδρύματος».

Συνεπώς, για την επιδιωκόμενη αναγνώριση στη Σύγκλητο του τεκμηρίου αρμοδιότητας, αρκεί η προς ψήφιση σχετική προσθήκη στις διατάξεις περί αρμοδιότητας της Συγκλήτου, σε συνδυασμό με την κατάργηση της ανωτέρω διάταξης του ν. 4009/2011 που θεσπίζει σχετικό τεκμήριο υπέρ του Πρύτανη.

4. Επί του άρθρου 3 παρ. 7

Κατά την προτεινόμενη διάταξη, «Η αρμοδιότητα της περίπτωσης ε) και ζ) της ίδιας παραγράφου καταργείται», αντί του ορθού, «Οι αρμοδιότητες της περίπτωσης ε) και ζ) της ίδιας παραγράφου καταργούνται».

5. Επί του άρθρου 7

Το προς ψήφιση άρθρο τιτλοφορείται «Θέματα Ινστιτούτου Εκπαίδευσης και Πολιτικής (Ι.Ε.Π.)», αντί του ορθού, ««Θέματα Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Ι.Ε.Π.)»».

6. Επί του άρθρου 8

α) Το προς ψήφιση άρθρο τιτλοφορείται «Θέματα Ελληνόγλωσσας Εκπαίδευσης», αντί του πληρέστερου, «Θέματα Ελληνόγλωσσας Εκπαίδευσης στο εξωτερικό».

β) Περαιτέρω, οι προτεινόμενες τροποποιήσεις αναφέρονται σε άρθρα «του Ν. 4027/2011, με ΦΕΚ 233», αντί του αρτιότερου, που χρησιμοποιείται σε άλλες προς ψήφιση διατάξεις, «του ν. 4027/2011 (Α' 233)».

γ) Εξ άλλου, κατά την προς ψήφιση τροποποίηση του άρθρου 18 παρ. 3 γ) του ν. 4027/2011, «Κατ' εξαίρεση παράταση της απόσπασης μπορεί να γίνει και πέραν της πενταετίας (...)».

Επισημαίνεται ότι η εν λόγω πενταετία δεν προβλέπεται πλέον στο άρθρο παρ. 3β) του ν. 4027/2011, όπως προτείνεται να αντικατασταθεί, με την παρ. 4 του προς ψήφιση άρθρου, ως ανώτατο όριο χρόνου απόσπασης, διατηρείται δε ως όριο παράτασης απόσπασης η τριετία.

Υπό το φως των ανωτέρω, η προτεινόμενη τροποποίηση θα έπρεπε να αναδιατυπωθεί ως εξής, ««Κατ' εξαίρεση παράταση της απόσπασης μπορεί να γίνει και πέραν της τριετίας (...)»».

7. Επί του άρθρου 9

Με την παρ. 2 του προς ψήφιση άρθρου τροποποιούνται διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 3696/2008, «όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 45 του ν. 3848/2010 (...) και το άρθρο 31 του ν. 4027/2011 (...)».

Περαιτέρω, με την παρ. 4 του προς ψήφιση τροποποιείται το άρθρο 15 του ν. 3696/2008, «όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 45 του ν. 3848/2010 (...) και με το άρθρο 31 του ν. 4027/2011 (...)».

Επισημαίνεται ότι ούτε το άρθρο 45 του ν. 3848/2010, ούτε το άρθρο 31 του ν. 4027/2011 αναφέρονται στα προαναφερθέντα άρθρα του ν. 3696/2008.

Ομοίως, το ως άνω άρθρο του ν. 4027/2011 δεν τροποποίησε το υπό τροποποίηση (παρ. 3 προτεινόμενου άρθρου) άρθρο 6 παρ. 2 του ν. 3696/2008.

8. Επί του άρθρου 15 παρ. 1

Πρέπει να προστεθεί στην προς ψήφιση διάταξη, μεταξύ των λέξεων «Α-νώτατων Ιδρυμάτων», η λέξη «Εκπαιδευτικών».

Αθήνα, 31 Ιουλίου 2012

Ο Εισηγητής
Ανδρέας Κούνδουρος
Προϊστάμενος του Τμήματος Ευρωπαϊκών Μελετών
Ειδικός Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο Προϊστάμενος του Β' Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Στέφανος Κουτσουμπίνας
Επ. Καθηγητής της Νομικής Σχολής
του Πανεπιστημίου Θράκης

Ο Προϊστάμενος της Β' Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Αν. Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών